

УДК 378.016:007:659.3

Віктор Татауров

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інформаційне суспільство характеризується збільшенням ролі інформації та знань у житті, інформаційно-комунікаційних технологій, що стрімко входять у повсякдення суспільства; формуванням глобального інформаційного простору, який забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, та їх доступ до світових інформаційних ресурсів. Розвиток інформаційного суспільства потребує нових підходів у всіх сферах діяльності людини, у тому числі педагогічній. Ці тенденції стосуються системи освіти в цілому та підготовки вчителів зокрема.

Широке використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для викладання різних предметів сприяє формуванню загальних здібностей та вмінь учнів і студентів: інтелектуальних, дослідницьких, креативних, комунікативних тощо за рахунок зменшення ролі репродуктивної діяльності та реалізації особистісно орієнтованого підходу. Н. Морзе зазначає, що формувати особистість учнів засобами ІКТ, його інформаційну культуру повинен кожен учитель, а не лише вчитель інформатики [20].

Отже, інформаційне суспільство висуває нові вимоги до сучасного вчителя: це вміння орієнтуватись у великому обсязі інформації, використовувати ІКТ у професійній діяльності, прагнення до інноваційної діяльності, самоосвіти і саморозвитку. У свою чергу воно пропонує новітні засоби, які сприяють формуванню особистості вчителя нової генерації. ІКТ виступають як в якості мети предмета навчання, так і в якості інноваційного засобу реалізації освітніх цілей.

Усе це свідчить про те, що формування готовності майбутніх учителів до використання ІКТ у майбутній професійній діяльності стає актуальним предметом дослідження.

Мета роботи – проаналізувати способи використання засобів ІКТ для формування готовності майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності.

Питанням застосування інформаційних технологій у навчальному процесі, аналізу педагогічного потенціалу їх використання присвячені праці Н. Апатової, В. Безпалька, В. Бикова, А. Верлана, М. Жалда-

ка, А. Єршова, М. Лапчика, В. Лапінського, В. Монахова, Н. Морзе та ін. Проблеми формування інформатичної та інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів початкових класів висвітлені у роботах І. Белавіної, О. Бовть, О. Дороніної, Д. Зарецького, З. Зарецької, О. Нікулочкіної, Л. Петухової, О. Осіпова, Л. Ситнікова.

Питанням формування готовності майбутніх учителів початкових класів до використання комп'ютера в майбутній професійній діяльності присвячені наукові роботи О. Суховірського, О. Шиман, Р. Моцика, Г. Лаврентьєвої, М. Левшина та ін.

Основною метою всіх інновацій в освітній галузі є сприяння переходу від автоматичного засвоєння учнями знань до формування вмінь і навичок самостійно здобувати знання. Успішність розв'язання цього завдання значною мірою залежить від способу використання комп'ютера в навчальному процесі, якості та можливостей використання програмного забезпечення та місця комп'ютера у системі дидактичних засобів.

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у початковій ланці – це не данина моді, а необхідність сьогодення, тому що більшість дітей ознайомлюються з комп'ютером набагато раніше, ніж це їм може запропонувати школа. Необхідно враховувати, що до школи приходять нові покоління дітей, які живуть у інформаційному, динамічному, емоційно напруженому середовищі.

Інформаційні технології стають потужним багатофункціональним чинником інтенсифікації навчання. Їх використання привчає учня до діяльності в умовах інформаційного середовища, сприяє підвищенню у школярів інформаційної культури.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної середньої освіти (зі змінами, затвердженими колегією Міністерства освіти і науки України від 20 жовтня 2005 р.) “Про підсумки переходу початкової школи на новий зміст і структуру навчання” пропедевтика інформатики може здійснюватися завдяки введенню в освітню галузь “Технологія” змістової лінії “Пропедевтика інформаційної культури”.

Державними вимогами до рівня загальної підготовки молодших школярів є: володіти конструктивно-художніми, конструктивно-технічними вміннями з різних навчальних дисциплін; вміти поєднувати словесну, графічну і предметно виражену інформацію у цілісні образи – художні або технічні, елементи інформатики за наявності відповідних умов.

Згідно нового Державного стандарту початкової загальної освіти, який було ухвалено кабінетом Міністрів України №462 від 20.04.11 року, в навчально-виховний процес запроваджується новий предмет

“Сходинки до інформатики”, який учні початкових класів будуть вивчати з 1 вересня 2012 р. Із залученням цього курсу в процес навчання вміння використовувати ІКТ також стає однією з важливих навичок, які необхідно сформувати у молодого покоління.

Авторами даного курсу є Ф. Ривкінд, Г. Ломаковська, С. Колесников, Й. Ривкінд. На основі розробленої ними навчальної програми видавництво “Світоч” випустило комплекс навчально-розвивальних ігрових програм “Сходинки до інформатики з 1 по 6 клас”.

Програма курсу “Сходинки до інформатики” для 2–4 класів спрямована на реалізацію мети та завдань освітньої галузі “Технології”, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, та враховує рекомендації ЮНЕСКО “Інформатика в початковій освіті”. Курс “Сходинки до інформатики” є підготовчим курсом, що передує більш широкому і глибокому вивченню базового курсу інформатики в середній школі, це скорочений систематичний виклад основних питань інформатики й інформаційних технологій в елементарній формі, що має світоглядний характер. Метою курсу “Сходинки до інформатики” є формування і розвиток в учнів інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей для реалізації їх творчого потенціалу і соціалізації в суспільстві. Основними завданнями курсу “Сходинки до інформатики” є формування в учнів молодшого шкільного віку: початкових уявлень про базові поняття інформатики, зокрема повідомлення, інформація та дані, інформаційні процеси, комп’ютер та інші пристрої, що використовуються для роботи з повідомленнями і даними, сфери їх застосування у житті сучасної людини в інформаційному суспільстві; початкових навичок знаходити, використовувати, створювати та поширювати повідомлення та дані, застосовуючи для цього засоби інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зокрема створювати графічні зображення, комп’ютерні презентації, текстові документи, шукати інформацію в мережі Інтернет, користуватися електронною поштою тощо; алгоритмічного, логічного та критичного мислення; початкових уявлень і навичок роботи з різними програмними засобами підтримки вивчення інших предметів початкової школи, а також для розв’язання практичних завдань із цих предметів [13].

Разом із цим було розроблено пропедевтичний курс інформатики “Шукачі скарбів”, автором якого є О. Коршунова.

Основна мета навчання за цією авторською програмою полягає у формуванні інтелектуально розвиненої особистості, яка володіє вміннями й навичками доводити і спростовувати, методами аналізу й синтезу, абстрагування й узагальнення; яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вмє ви-

користувати набуті знання і вміння для творчого розв'язування проблем, критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної і виховної функцій освітнього змісту навчального предмета. Цей навчально-методичний комплекс поділений на рівні: 1–2 клас, 2–3–4 класи. На першому рівні необхідно, виконуючи завдання в ігровій формі, сформувані в учнів початкові поняття про інформацію і предмет інформатики, уміння виділяти в предметах певні ознаки та якості, встановлювати подібність і відмінність між кількома предметами, групувати предмети за видовими і родовими ознаками, розпізнавати відносини у множинах; навчити завантажувати необхідні програми, користуватися “мишею”, ознайомити з клавіатурою, розвивати логічне мислення і творчі здібності”. На другому рівні, “виконуючи завдання в ігровій формі, слід сформувані в учнів поняття про інформацію та інформаційні процеси, ознайомити з алгоритмізацією, навчити створювати малюнки на комп'ютері, вводити і редагувати текст. Розвивати логічне мислення і творчі здібності”.

Робота за цією програмою дозволяє вчителю розв'язувати такі завдання загального навчального змісту: формування загальних умінь, логічного й алгоритмічного мислення, розвиток уваги і пам'яті, навичок роботи з інформацією, елементів інформаційної культури; формування понять “команда”, “виконавець”, “алгоритм” і вміння складати алгоритми для навчальних виконавців; отримання практичних навичок роботи з текстовим і графічним редакторами, комп'ютерними програмами навчального призначення” [9].

Ще одна програма пропедевтичного курсу інформатики для початкової школи – “Комп'ютерленд”. Інформатика. Початковий курс. 2-4 класи”, автором якої є вчитель вищої категорії О. Антонова. Курс розрахований на 102 години впродовж 3 років по 1 годині в тиждень.

Цілі і завдання курсу: ознайомити учнів із початковими уявленнями про інформаційну картину світу, інформацію та інформаційні процеси, які сприятимуть засвоєнню основних понять у базовому курсі інформатики і формуванню алгоритмічного та логічного мислення; сформувані навички і вміння використовувати комп'ютерну техніку як інструмент для роботи з інформацією у навчальній діяльності та повсякденному житті; розвивати пізнавальний інтерес, інтелектуальні та творчі здібності учнів; виховувати самостійність і охайність при розв'язуванні завдань різних типів.

Курс передбачає такі напрями роботи учнів:

Перший напрям – знайомство з комп'ютером та його можливостями, з властивостями інформації та інформаційних процесів, з об'єктами навколишнього світу.

Другий напрям – розвивальний. Учням пропонуються задачі, для розв’язання яких треба нестандартно мислити, знаходити аналогію, виявляти закономірності, знаходити відповіді на цікаві питання, складати алгоритми для виконавців.

Третій напрям – практичний. Учні повинні здобути навички роботи з клавіатурою, мишею, запуску потрібних програм, вміння набирати нескладні тексти, створювати малюнки тощо.

Курс розрахований на підтримку знань, умінь і навичок з основних шкільних предметів шляхом роботи з різноманітними навчальними, навчально-контролюючими та розвиваючими програмами. Після вивчення курсу учень має отримати сукупність навичок, понять і уявлень, які необхідні для формування логічного й алгоритмічного мислення” [1].

Розглянуті програми пропедевтичних курсів інформатики для початкової школи рекомендовані Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Вибір програми, за якою проводити навчання учнів, покладено на вчителя початкових класів. Тому питання формування готовності майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності постає дещо в новому ракурсі. Є необхідність розробки методик підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності, які б узгоджувалися із сучасними тенденціями розвитку, і використання апаратно-програмних засобів у процесі викладання, що сприяло би поліпшенню готовності до використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Постає необхідність дослідити “готовність”, “професійну готовність” як поняття, а також виявити її складові, що є особливо суттєвими в аспекті розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Проблему формування професійної готовності та її структуру досліджували Г. Балл, А. Деркач, М. Дяченко, Л. Кандибович, Л. Карамушка, О. Коберник, Д. Мазоха, В. Моляко, С. Равикович та ін.

Готовність має два значення: перше – це згода зробити що-небудь, друге – стан, при якому все зроблено, все готове для чого-небудь.

Вітчизняні педагогіки акцентують увагу на виявленні чинників, умов, дидактичних і виховних засобів, що дають змогу впливати на становлення і розвиток готовності. Психологи ж, у свою чергу, орієнтуються на встановлення характеру зв’язків і залежностей між станом готовності й ефективністю діяльності.

Найбільш послідовно і глибоко проблема готовності до педагогічної діяльності майбутнього вчителя розкрита в дослідженнях В. Сластьоніна, О. Мороза, Т. Садчиної, А. Линенко, Н. Кічук, Л. Кондрашова, О. Пехоти, Г. Троцько та ін. Одним із пріоритетних напрямків у

підготовці педагогічних кадрів, на думку А. Линенко, є удосконалення готовності майбутніх учителів до професійної діяльності [10].

Таким чином, саме у вищому педагогічному навчальному закладі у студентської молоді формуються основи педагогічної майстерності, закладаються основи майбутньої педагогічної діяльності. Існуюча система психолого-педагогічної підготовки в педагогічних ВНЗ недостатньо спрямована на формування комплексу професійно значущих якостей особистості, які й забезпечують високий рівень професіоналізму майбутніх учителів суспільних предметів.

Підготовка майбутніх учителів до професійної роботи – це досить складний і тривалий процес, у результаті якого формується певна “модель готовності”. Так, у дослідженні А. Линенко структура готовності до педагогічної діяльності складається з особистісних і процесуальних (діяльнісних) чинників. У цю модель дослідник включає: педагогічну самосвідомість, ставлення, інтерес до педагогічної діяльності та потребу в ній, мотиви діяльності, педагогічні здібності, знання предмета і способів діяльності, навички і вміння, професійно значущі якості майбутнього педагога [10, с. 8]. Формування готовності майбутніх учителів до професійної діяльності – це, перш за все, накопичення знань, умінь і навичок практичної діяльності. Формування готовності студентів до практичної роботи спрямоване на підготовку їх до раціональної та досконалої діяльності.

Існують різні трактування поняття “готовність до педагогічної діяльності”. Це зумовлено розбіжністю між науковими підходами та специфікою виду діяльності, що повсякчас і стає об’єктом наукового аналізу.

Так, на думку А. Линенко, “готовність” – це цілісне утворення, яке характеризує емоційно-когнітивну і вольову мобілізаційність суб’єкта в момент його включення в діяльність певного спрямування [10, с. 56].

А. Войченко “готовність до педагогічної діяльності” трактує як властивість і стан особистості, рівень професійної підготовки випускника педагогічного ВНЗ, підкреслюючи, що “за своєю структурою професійна готовність випускника педагогічного ВНЗ до педагогічної діяльності є багатошаровим, інтегрованим утворенням, компоненти якого тісно взаємопов’язані та взаємозумовлені, і відсутність у майбутнього вчителя хоча б одного з цих компонентів обов’язково призведе до виникнення диспропорцій у структурі особистості спеціаліста” [3].

“Готовність до професійного саморозвитку” О. Пехота визначає як складно структуроване утворення, яке забезпечує необхідні внутрішні умови для успішного професійного саморозвитку майбутнього вчителя [16, с. 216].

І. Гаврик у своїх дослідженнях розглядає “готовність до інноваційної професійної діяльності” як інтегративну якість особистості вчителя, що виявляється в діалектичній єдності всіх структурних компонентів, властивостей, зв’язків і відносин; складне особистісне утворення, що є умовою та регулятором успішної професійної діяльності вчителя [4, с. 46].

О. Бартків вважає, що “готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості та рефлексії” [2, с. 53].

К. Макагон розуміє “готовність до інноваційної діяльності” як інтегральну якість особистості, яка характеризується наявністю та певним рівнем сформованості мотиваційно-орієнтаційного, змістовно-операційного й оцінно-рефлексивного компонентів у їх єдності, що проявляється у прагненні до інноваційної діяльності та в підготовленості до її здійснення на професійному рівні [12].

Г. Троцько, досліджуючи “готовність майбутніх педагогів до виховної діяльності”, визначає її як цілісне, складне особистісне утворення, що забезпечує високий рівень педагогічної діяльності й охоплює професійно-педагогічні погляди і переконання, професійну спрямованість психічних процесів, професійні знання, уміння долати труднощі, оцінювати наслідки своєї праці, професійно самовдосконалюватися [19, с. 15].

На думку С. Литвиненко, “готовність до соціально-педагогічної діяльності” – це результат професійно-педагогічної підготовки, інтегральне багаторівневе динамічне особистісне утворення [11, с. 16].

К. Дурай-Новакова пропонує розглядати професійну готовність до педагогічної діяльності “як цілісне вираження всіх підструктур особистості, зорієнтованих на повне й успішне виконання різноманітних функцій учителя. Професійна готовність до педагогічної діяльності – складне структурне утворення, центральним ядром якого є позитивні установки, мотиви й освоєні цінності вчительської професії. У цю готовність входять також професійно важливі риси характеру, педагогічні здібності, сукупність професійно-педагогічних знань, навичок, умінь, певний досвід їхнього застосування на практиці. Професійна готовність знаходиться в єдності зі спрямованістю на професійну діяльність і стійкими установками на працю” [6].

Л. Карташова виділяє *IT-готовність* (ай-ті-готовність) учителя – “нову якісну характеристику на межі перетину його психолого-педагогічної, методичної та інформаційно-технологічної підготовки. Це новоутворення формується за допомогою сучасних ІТ і розглядається як інтегративна якість особи-

стості, що визначає потенційну підготовленість особистості до виконання навчально-виховної діяльності в умовах інформаційного суспільства” [8].

Готовність майбутнього вчителя до використання засобів ІКТ у професійній діяльності О. Снігур визначає як “цілісну якість особистості, що характеризує єдність її знань, умінь, навичок і здібностей до творчого використання засобів ІКТ у професійній діяльності та знаходить своє відображення в інтелектуальній, мотиваційній та предметно-практичній сферах особистості” [18].

Наведені визначення готовності свідчать про широку розгалуженість даного поняття, що не відображають специфіку готовності до навчання основ інформатики в початковій школі. Таким чином, доцільно буде поняття *ІКТ готовності майбутнього вчителя початкових класів до навчання основ інформатики* визначити як сукупність індивідуально-психологічних установок, професійно важливих якостей, навчально-методичних знань, умінь і навичок, спрямованих на навчання основ інформатики.

На сьогодні не існує єдиної думки щодо основних складових компонентів готовності. Е. Саф’янець та Л. Чернікова пропонують такі компоненти готовності: мотиваційний (сукупність мотивів, адекватних до цілей та завдань педагогічної діяльності); когнітивний (пов’язаний із пізнавальною сферою людини; є сукупністю знань, необхідних для продуктивної педагогічної діяльності); особистісний (тобто сукупність особистісних якостей, важливих для виконання професійної діяльності).

С. Гриншпун визначає три складові готовності: моральну, психологічну та професійну [5].

Л. Сохань, І. Єрмакова, Г. Несен акцентують увагу на таких компонентах готовності: мотиваційному (відповідальність за виконання завдань, почуття обов’язку); орієнтаційному (знання й уявлення про особливості й умови діяльності, її вимоги до особистості); операційному (володіння способами та прийомами діяльності, необхідними ключовими компетентностями); вольовому (самоконтроль, самообілізація, вміння управляти діями); оцінному (самооцінка своєї підготовленості та відповідність процесу розв’язання завдань оптимальним зразкам) [7, с. 92].

На думку А. Линенко, компонентами готовності є особистісна (емоційно-інтелектуальна, вольова, мотиваційна) й операційно-технічна, що включає інструментарій педагога.

В. Сластьонін у професійній готовності педагога до виховної роботи виокремлює такі компоненти: мотиваційно-ціннісний (особистісний) і виконавський (процесуальний) [16].

Л. Карташова визначає компоненти ІТ-готовності вчителів до впровадження ІТ у навчально-виховний процес: психологічна (особистісно-

мотиваційна: особистісні якості; прагнення до впровадження ІТ у навчально-виховний процес); теоретична (система знань у галузі ІТ, педагогічних технологій, способів і форм впровадження їх у професійну діяльність вчителя тощо); практична (сукупність умінь і навичок використання ІТ у навчанні); методична (система спеціально-наукових, психологічних, педагогічних знань і вмінь щодо планування та здійснення навчально-виховного процесу певного предмета, яка має яскраво виражений прикладний характер використання можливостей, які забезпечують ІТ) [8].

Різні сукупності компонентів готовності залежать від напряму дослідження професійно-педагогічної діяльності науковцями.

Узагальнюючи дослідження науковців, ми визначили компоненти ІКТ готовності майбутнього вчителя початкових класів до навчання основ інформатики (Рис. 1).

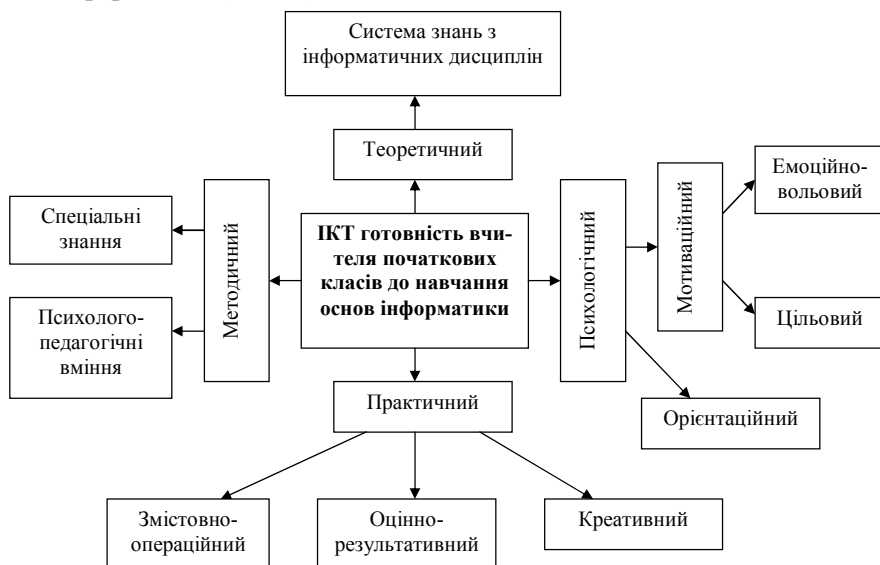

Рис. 1. Компоненти ІКТ-готовності до викладання основ інформатики

Таким чином, у змісті рис. 1 представлено складові компоненти ІКТ-готовності до викладання основ інформатики:

1. Теоретичний – характеризує систему знань з інформатичних дисциплін (НІТ та ТЗН, комп’ютерні мережі, операційні системи, програмування тощо), які вміщують у собі методи, форми, засоби та принципи навчання.

2. Практичний – визначається сукупністю знань, умінь і навичок щодо використання ІКТ у практичній роботі та характеризується такими складовими: змістово-операційний, до якого належать система професійних знань, умінь і навичок, педагогічне мислення, професійне спрямування уваги, сприймання, пам'яті, дії й операції, необхідні для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності з використанням програмно-апаратних засобів; оцінно-результативний компонент, який включає самооцінку своєї професійної підготовленості відповідно до процесу розв'язання професійних завдань із використанням програмно-апаратних засобів; креативний – вміння за допомогою сучасних програмно-апаратних засобів створювати нові нетрадиційні підходи в організації навчально-виховного процесу, творчо вирішувати будь-які професійні проблеми, а також розвивати креативні здібності в учнів.

3. Методичний компонент поділяється на: спеціальні знання з методики викладання інформатики; психолого-педагогічні вміння для здійснення навчально-виховного процесу.

4. Психологічний компонент характеризується наявністю таких компонентів: мотиваційного, змістом якого є усвідомлення емоційно-вольового ставлення до використання програмно-апаратних засобів у підготовці до навчальної діяльності, та цільового, завдяки якому усвідомлюється мета й очікуваний результат від застосування програмно-апаратних засобів; орієнтаційного, зміст якого складають ціннісно-професійні орієнтації, основою яких є принципи, погляди, переконання щодо готовності застосовувати програмно-апаратні засоби.

Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології відіграють особливу роль у формуванні готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності. Щоб сформувати компоненти *ІКТ готовності майбутнього вчителя початкових класів до навчання основ інформатики*, необхідно вміло дібрати програмно-апаратні засоби. Таким засобом може бути навчально-методичний комплекс, що містить такі навчально-методичні матеріали: теми навчальної дисципліни, конспект лекційних тем, плани і питання практичних занять, поради щодо підготовки до них та інструкції до самостійної й індивідуальної роботи; визначає форми та засоби поточного та підсумкового контролю. Це також апаратно-програмні засоби, що використовуються у майбутній професійній діяльності, а саме при навчанні предмета “Сходинки до інформатики”.

1. Антонова О. П. “Комп’ютерленд”. Інформатика. Початковий курс. 2-4 класи” / О. П. Антонова. — Шепетівка : Аспект, 2011. — 10 с.

2. *Бартків О. С.* Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності / *О. С. Бартків* // Проблеми підготовки сучасного вчителя. — 2010. — № 1. — С. 52—58.
3. *Войченко А. П.* Организация учебно-воспитательного процесса в педвузе как средство формирования профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности (на материале преподавания пед. дисциплин и пед. практики в нац. группах фак. рус. яз. и литературы) : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.01 / *А. П. Войченко*. — Фрунзе, 1980. — 25 с.
4. *Гаврик І. В.* Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / *І. В. Гаврик*. — Х., 2006. — 475 с.
5. *Гринишун С. С.* Свойства нервной системы и профессиональная деятельность / *С. С. Гринишун* // Школа и производство. — 1995. — № 1. — С. 89—95.
6. *Дурай-Новакова К. М.* Формирование профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности: автореф. дис. д-ра пед. наук : 13.00.01 / *К. М. Дурай-Новакова*. — М., 1983. — 32 с.
7. Життєва компетентність особистості : науково-методичний посібник / за ред. *Л. В. Сохань, І. І. Єрмакова, Г. М. Нессен*. — К. : Богдана, 2003. — 520 с.
8. *Карташова Л. А.* Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін. Сайт Інформаційні технології — в навчання (Особистий сайт *Л. Карташової*). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://lkartashova.at.ua/Word/statti/termin.doc>.
9. *Коришунова О. В.* Інформатика. 2-4 класи : навчально-методичний посібник / *О. В. Коришунова*. — Харків : ФОП Співак Т. К., 2008. — 368 с.
10. *Линенко А. Ф.* Педагогічна діяльність і готовність до неї : монографія / *А. Ф. Линенко*. — Одеса : ОКФА, 1995. — 80 с.
11. *Литвиненко С. А.* Теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності : автореф. дис. на здобуття ступеня доктора пед. наук : 13.00.04 / *С. А. Литвиненко* ; НПУ імені М. П. Драгоманова. — К., 2005. — 40 с.
12. *Макагон К. В.* Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності (педагогічні інновації) / *К. В. Макагон* // Рідна школа. — 2002. — № 1. — С. 27—29.
13. *Морзе Н. В.* Сходінки до інформатики. 2-4 класи загальноосвітніх навчальних закладів: пояснювальна записка / *Н. В. Морзе, Ф. М. Ривкінд, Г. В. Ломаковська, С. Я. Колесников, Й. Я. Ривкінд, О. В. Коришунова, Г. О. Проценко*. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://leader.cit.zp.ua/files/menu_r2/programs/2011/shodunku_do_inform.doc
14. Парламентські слухання 21 вересня 2005 року з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні: офіційний веб-сайт Верховної ради України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://portal.rada.gov.ua/control/uk/publish/article/news_left?art_id=63259&cat_id=46666.
15. Педагогика профессионального образования / под ред. *В. А. Сластенина*. — М. : Издательский центр “Академия”, 2004. — 368 с.
16. *Пехота О. М.* Индивидуализация профессионально-педагогической подготовки учителя : дис. доктора пед. наук : 13.00.04 / *О. М. Пехота*. — К, 1997. — 401 с.
17. *Сенько Ю. В.* Гуманитарные основы педагогического образования : курс лекций / *Ю. В. Сенько*. — М. : Издательский центр “Академия”, 2000. — 240 с.

18. Снігур О. М. Формування вмінь використовувати засоби інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності вчителя початкової школи: дис. канд. пед. наук : 13.00.09 / Олена Миколаївна Снігур ; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. — К., 2007. — 229 с.
19. Троцько Г. В. Теоретичні та методичні основи підготовки студентів до виховної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. доктора пед. наук / Г. В. Троцько ; Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПНУ. — К., 1997. — 54 с.
20. Уруський В. І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник / В. І. Уруський. — Тернопіль : ТОКІППО, 2005. — 96 с.
21. Intel® Навчання для майбутнього. — Електронний посібник, 3-є видання, Intel Corporation, 2005.

Стаття надійшла до редакції 29.10.2012

В. Татауров

**Информационно-коммуникационные технологии
формирования готовности будущих учителей начальных классов
к профессиональной деятельности**

В статье анализируются подходы к определению понятия “готовность к педагогической деятельности” и ее компонентного состава. Рассматриваются пути использования ИКТ для формирования готовности будущих учителей начальных классов к профессиональной деятельности. Предложено компоненты готовности к профессиональной деятельности будущих учителей начальных классов.

Ключевые слова: готовность, готовность к профессиональной деятельности, компоненты готовности к профессиональной деятельности, информационно-коммуникационные технологии, “Ступеньки к информатике”.

V. Tataurov

**Information and Communication Technologies of Primary School
Future Teachers' Readiness Formation to Professional Activity**

The author considers the approaches to the definition of the notion of “readiness to educational activity” and its component structure. The article analyzes the ways of ICT usage for the readiness formation of future primary school teachers to the professional activity. The author proposes the components of future primary school teachers' readiness to the professional activity.

Key words: readiness, professional readiness, components of readiness to professional activity, information and communication technologies, “Steps to computer science”.

Рецензент – доктор педагогічних наук,
професор Л. О. Хомич